

Uměním poznáváme svět 1

II

Ročník

8.-9.
ročník zŠ

Skupina

24+/-

Organizace

2
lidé

Roční doba

celoroční

Délka

16 hodin
1 hod. = 45 min.

Prostředí

divadelní sál/
třída

Vazba na vzdělávací oblast (předmět/y)

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost, Umění a kultura

Vzdělávací předměty: dějepis, občanská výchova, český jazyk, dramatická výchova, osobnostně-sociální výchova

Průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, mediální výchova

Anotace, hlavní cíl VP

Cyklus čtyř na sebe volně navazujících výukových programů zaměřených na výrazné historické mezníky naší historie od středověku po 90. léta 20. století má ambici přiblížit žákům vybrané epochy našich dějin zahrnující v sobě významné události a známé osobnosti, včetně jejich skutků, postojů a názorů v daných dobách. Žáci se atraktivním způsobem a v plné interakci seznamují s vybranými historickými událostmi. Hraním rolí, dramatickou hrou a improvizací zažívají to, co asi prožívali lidé v minulosti. Tato forma zpracování učební látky seznamuje žáky zároveň nejen s historií a uměním, ale také plně rozvíjí a kultivuje jejich kritické myšlení – odhalování souvislostí a přesahů do současnosti, a posiluje aktivní prožitek a empatii, což značně zvyšuje efekt výsledné edukace. Témata jsou účastníky průběžně reflektována a vztahována k jejich zkušenostem, znalostem a názorům. V neposlední řadě programy také dále motivují žáky a vzbuzují jejich zájem o dané historické období ústící v další sebevzdělávání a rozvíjení se ve znalostech historie.

Konkrétní cíle VP

- Žák se seznámí se základními pojmy dramatu a s technikami dramatické výchovy.
- Žák analyzuje dobové dokumenty v textové a obrazové podobě, rozvíjí svou schopnost diskutovat, věcně argumentovat, vnímat a respektovat názory druhých.
- Žák využívá symbolického jazyka divadla k vyjádření myšlenek, názorů a postojů, budování schopnosti vstoupit do role a jejím prostřednictvím adekvátně jednat v dramatické situaci.
- Žák rozezná umělecké styly a žánry zachycující historické události (beletrie, literatura faktu, hraný a dokumentární film aj.), včetně posouzení míry jejich autenticity či záměrné fikce.

Rozvoj kompetencí podle RVP/ŠVP: kompetence k řešení problémů, kompetence k učení, kompetence sociální a personální, kompetence komunikační a kompetence pracovní.

Rozvoj kompetencí podle NSP: kompetence k efektivní komunikaci, kompetence ke kooperaci, kompetence k řešení problémů, kompetence k aktivnímu přístupu, kompetence k samostatnosti, kompetence k objevování a orientaci v informacích.

Úroveň propojení VP s NFV v návaznosti na pomůcky a prostředí

specifické pomůcky a prostředí: světelná a zvuková divadelní technika – reflektory, CD přehrávač, audiotechnika, židle pro daný počet účastníků, kostýmy a kostýmové doplňky – klobouky, kabáty, šátky, Orffův instrumentář, nahrávky různých hudebních skladeb, kulisy, rekvizity.

Popis vlastní realizace programu

EPOCHA RANÉHO STŘEDOVĚKU – POČÁTKY ČESKÉ STÁTNOSTI – 4 hod.

Blok na základě svatováclavské legendy a současných historických výzkumů seznamuje žáky s rodinnými vztahy prvních historicky doložených Přemyslovců. Vede k zamyšlení zejména nad vztahem dvou bratrů, který vedl až k bratrovraždě, ale i k položení základu českého státu. Žáci pracují s textem Kristiánovy legendy a dalšími artefakty, na jejichž základě modelují historické postavy a jejich vztahy. Ožívují dobové události, v nichž jsou sami aktéry. Účastníci zkoumají motivy jednání jednotlivých postav a vyjadřují se k nim, hledají historické souvislosti a přesahy do dnešní doby.

VZNIK ČESKOSLOVENSKA 1918 – 4 hod.

Je zaměřen na postupné ustanovování československého státu, a to od začátku první světové války až po rok 1918. Období první světové války je žákům přiblíženo prostřednictvím deníku Štěpána Zadražila, kdysi žijícího československého vojáka, který se přidal k legiím. Část programu je soustředěna na osobnost Tomáše Garrigua Masaryka (jako politika i člověka), na jeho fungování před, během i po první světové válce a výjimečnost jeho osoby v kontextu vzniku a budování Československé republiky. V následující části programu se žáci přesunou do 28. října 1918, tedy do dne vyhlášení samostatné Československé republiky a k tzv. Mužům 28. října, mezi které patřil Edvard Beneš, Alois Rašín, Vavro Šrobár, Antonín Švehla a František Soukup.

EPOCHA 1948 – 1968 – 4 hod.

Začíná obdobím krátce po únoru 1948, pokračuje vykonstruovanými soudními procesy v 50. letech až k pražskému jaru 1968, a končí srpnovou okupací ve stejném roce. Třída je rozdělena do menších skupin v rolích různě situovaných rodin, které si v rámci dobových událostí volí, jak se zachovají, a dle toho jejich postavy nesou i patřičné následky pro budoucí život.

EPOCHA 1968 – 1989 – 4 hod.

Představuje období od okupace Československa vojsky pěti armád Varšavské smlouvy po sametovou revoluci. Dává žákům možnost nahlédnout do let normalizace a budování reálného socialismu. Seznamuje s odkazem Jana Palacha, s Chartou 77, s výzvou Několik vět, s odkazem na 2000 slov. Žáci poznají hlavní představitele tehdejší moci i snahu disentu o změnu. Na vlastní kůži zakusí manipulaci režimu s masami.

Metodické poznámky, specifika

Program je vhodný pro zařazení do výuky dějepisu a občanské výchovy starších ročníků ZŠ a pro žáky středních škol. Může být zařazen jako celek nebo lze použít jen jednotlivá témata, která mohou probíhat v několika vyučovacích hodinách.

Kompletní vzdělávací program ke stažení:

<https://drive.google.com/drive/folders/1y8GJlo0Mr9hCTMRqsND9xKZyFnfqVgHi>

